

การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี
ที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ในจังหวัดกำแพงเพชร

A Comparative Study Between Multiple Intelligence of
Early Childhood Aged 5-6 in Teenage and Adult Mother in
IN Kamphaeng Phet Province

ปวีณา วงศ์วรกิจ*

Paweena Wongworakit*

สาวิตรี ทยานศิลป์**

Sawitri Thayansin**

ปิยะธิดา ขจรชัยกุล***

Piyatida Khajomchaikul***

รับบทความ: 4 ตุลาคม 2562 / แก้ไขบทความ: 20 กุมภาพันธ์ 2563 / ตอรับการตีพิมพ์: 2 เมษายน 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญา 8 ด้านของเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี ที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นกับเด็กที่ไม่ได้เกิดจากมารดาวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างจำนวน 41 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ประกอบด้วยเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปีที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นและเด็กที่เกิดจากมารดาผู้ใหญ่ในจังหวัดกำแพงเพชร เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและแบบทดสอบความสามารถทางพหุปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ Mann-Whitney U Test ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 8 ด้านของเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นและมารดาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับอ่อนใกล้เคียงกันโดยเฉพาะความสามารถด้านภาษา ความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถด้านการเข้าใจธรรมชาติ ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ และความสามารถด้านการเข้าใจตนเองมีเพียงความสามารถด้านดนตรี และความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวที่พบว่า เด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นมีส่วนของเด็กที่มีความสามารถในระดับดีสูงกว่าเด็กที่เกิดจากมารดาผู้ใหญ่ แต่ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

---

* นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนการมนุษย์ สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล

* Master of Science Program in Human Development, National Institute for Child and Family Development, Mahidol University

** Corresponding Author ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล

** Assistant Professor, National Institute for Child and Family Development, Mahidol University

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

*** Assistant Professor, Faculty of Public Health, Mahidol University

ข้อเสนอแนะของการศึกษานี้ คือ เด็กปฐมวัยทั้งที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นหรือเกิดจากมารดาผู้ใหญ่ ควรได้รับการพัฒนาทักษะความสามารถทางพหุปัญญาให้มากขึ้น โดยเฉพาะความสามารถด้านภาษา ความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถด้านการเข้าใจ ธรรมชาติ เพื่อให้มีความสามารถทางปัญญาที่เหมาะสมกับวัย

คำสำคัญ: พหุปัญญา เด็กปฐมวัย มารดาวัยรุ่น ลูกของมารดาวัยรุ่น

Abstract

This research aimed to compare 8 modalities of multiple intelligence of early childhood aged 5-6 years between those who were born to teenage mothers and adult mothers. The sample group, selected by multi-stage random sampling, included a total of 41 early childhood aged 5-6 years who were born to teenage mothers and those who were born to adult mothers in Kamphaeng Phet Province, Thailand. The research tool composed of the general information questionnaire of early childhood and main child caregivers and multiple intelligence tests for early childhood. Statistic used for data analysis was Mann-Whitney U Test. The results showed that there was no difference in multiple intelligence of the 2 sample groups. Most of them were at similarly weak levels, especially linguistic intelligence, logical-mathematical intelligence, spatial intelligence, naturalist intelligence, interpersonal intelligence and intrapersonal intelligence. Only in musical intelligence and bodily-kinesthetic intelligence, we found that the children who were born to the teenage mothers were better than those who were born to adult mothers, but it was not statistically significantly different at the 0.05 level.

The recommendation of this study was that both children who were born to teenage mothers and adult mothers should be more developed in multiple intelligence especially in the linguistic intelligence, logical-mathematical intelligence, spatial intelligence and naturalist intelligence in order to have age-appropriate intelligence.

Keywords: Multiple Intelligence, Early Childhood, Teenage Mothers, Children of Teenage Mothers

บทนำ

ในปัจจุบันอัตราการคลอดบุตรของมารดาวัยรุ่นมีเพิ่มมากขึ้น การสำรวจในปีพ.ศ. 2554 การคลอดบุตรในมารดาวัยรุ่นพบร้อยละ 16 ของการคลอดทั้งหมดในประเทศไทย ซึ่งมีจำนวน 800,000 คน ต่อปี (สำนักบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง, 2554 อ้างถึงใน สำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2555) และในปี 2558 พบว่ามีมารดาวัยรุ่นอายุ 10-19 ปี จำนวน 104,000 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 ของการคลอดบุตรจำนวนทั้งหมดประมาณ 679,500 คน และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นในทุกปี (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กระทรวงสาธารณสุข, 2560) จะเห็นได้ว่าจำนวนมารดาวัยรุ่นในประเทศไทยนั้นเกินเกณฑ์มาตรฐานขององค์การอนามัยโลก (WHO) ที่ได้กำหนดเป้าหมายวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่เกินร้อยละ 10 (นิริรัตน์ บุญदानนท์ และภัสสร นารักษ์, 2555) การเกิดในมารดาวัยรุ่นนั้นได้ส่งผลกระทบต่อสังคมใน

ด้านต่าง ๆ รวมไปถึงตัวเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นและตัวมารดาวัยรุ่น จากสภาวะไม่พร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจที่ยังไม่มั่นคงพอที่จะตั้งครรภ์และเลี้ยงดูบุตรของตนเอง

วัยรุ่นเป็นช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงมากทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม มีความอยากรู้อยากลองสิ่งใหม่ ๆ มีความคิดเรื่องความรักเพื่อฝัน พยายามแสดงความสามารถให้เพศตรงข้ามพึงพอใจ (สุภวรรณ เจตวงศ์ และคณะ, 2557) ในปัจจุบันการสื่อสารมีความรวดเร็ว เข้าถึงง่าย ทำให้วัยรุ่นมีความคิด ทศนคติในเรื่องเพศเปลี่ยนไปว่าการเสียตัวเป็นเรื่องไม่เสียหาย จนนำไปสู่การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (บุญฤทธิ์ สุจริตน์, 2557) ซึ่งวัยรุ่นนั้นมีการเจริญเติบโต ยังไม่เพียงพอที่จะรับสภาพการตั้งครรภ์ ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ระหว่างการตั้งครรภ์ เช่น การคลอดติดขัด การเกิดภาวะขาดสารอาหาร ไม่มีความพร้อมที่จะมีบุตรทำให้เกิดภาวะซึมเศร้าหลังคลอด สิ่งเหล่านี้อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นได้

ทารกที่เกิดจากมารดาที่อายุน้อยกว่า 20 ปี มักจะมีน้ำหนักแรกเกิดน้อย และคลอดก่อนกำหนด มากกว่าเด็กที่เกิดจากมารดาที่มีอายุช่วง 20-29 ปี จากการศึกษาพบว่ามารดาวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ภายในระยะเวลา 2 ปี หลังจากเริ่มมีประจำเดือน จะมีอัตราการคลอดลูกที่มีน้ำหนักน้อยเป็น 2 เท่าของผู้ที่ตั้งครรภ์ ในระยะเวลาเกินกว่า 2 ปี หลังจากมีประจำเดือน (นิริรัตน์ บุญตานนท์ และภัสสร นรารักษ์, 2555) และเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นมักได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสมทั้งทางด้านโภชนาการและการกระตุ้นพัฒนาการ ทำให้มีการเจริญเติบโตด้านร่างกายและพัฒนาการการเรียนรู้ที่ต่ำกว่าเด็กที่เกิดจากมารดาอื่น (กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย, 2556) โดยพัฒนาการที่เป็นปัญหามากที่สุดได้แก่ พัฒนาการด้านภาษา รองลงมา คือ พัฒนาการด้านสังคม การช่วยเหลือตนเอง กล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อใหญ่ ตามลำดับ (นิริรัตน์ บุญตานนท์, 2555) อีกทั้งเด็กที่เกิดจากมารดาที่อายุน้อย มักจะมีอารมณ์แปรปรวน เนื่องจากบิดามารดาที่ยังเป็นวัยรุ่นจะยังไม่เข้าใจถึงธรรมชาติของเด็ก ไม่มีจิตใจและอารมณ์ที่มั่นคง อาจทำให้เด็กถูกรุณกรรมต่าง ๆ ได้ แต่ถ้ามียุติผู้ใหญ่ช่วยเลี้ยงดูด้วย สุขภาพกายและสุขภาพจิตของเด็กจะดีกว่า รวมทั้งความสามารถในการเรียนรู้จะดีกว่าเด็กที่มีแต่บิดามารดาวัยรุ่นเป็นผู้ดูแลเอง

การวัดความสามารถแต่เดิมนั้นจะใช้วิธีการวัดระดับสติปัญญา (IQ) ซึ่งจะจำกัดความสามารถทางเชาว์ปัญญาไว้เพียงสองด้านเท่านั้น คือ ด้านภาษาและด้านตรรกะคณิตศาสตร์ เมื่อแปลผลจะมีตั้งแต่ระดับ Genius จนถึงระดับ Mental retardation (MR) (มุกดา ศรียงค์, 2548) จนต่อมาได้มีการนำเอาทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligence) มาใช้ในการวัดเชาว์ปัญญากันมากขึ้น

ทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligence) เป็นทฤษฎีที่ศึกษาเกี่ยวกับสติปัญญาและการทำงานของมนุษย์ โดย Howard Gardner นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ซึ่งได้กล่าวว่า “โลกเราคือความหมายของความฉลาดหรือสติปัญญาแคบไป” ซึ่งทฤษฎีพหุปัญญานั้นเชื่อว่า คนเรานั้นมีความสามารถทางปัญญาอย่างน้อย 7 ด้าน และภายหลังได้เพิ่มอีก 2 ด้าน ในปี ค.ศ.1995 และปี ค.ศ.1999 รวมเป็น 9 ด้าน ดังนี้

1) ความสามารถด้านภาษา คือ ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาที่สูงที่เกี่ยวกับโครงสร้างของภาษา เสียง และเรื่องเกี่ยวกับภาษา บุคคลที่เก่งทางด้านนี้จะใช้คำพูดในการให้ความบันเทิง สอน หวานล่อม

2) ความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ คือ ผู้ที่มีความสามารถสูงในการใช้ตัวเลข การให้เหตุผลที่ดี มีความไวในการมองเห็นความสัมพันธ์ แบบ ตรรกวิทยา การคิดเชิงนามธรรม การคิดเป็นเหตุผล และการคิดคาดการณ์

3) ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ คือ ผู้ที่มีความสามารถในการมองเห็นพื้นที่ที่สามารถปรับปรุงวิธีการใช้เนื้อที่ได้ดี ไวต่อสี เส้น รูปร่าง ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รวมไปถึงความสามารถที่มองเห็นและแสดงออกเป็นรูปร่างถึงสิ่งที่เห็นและความคิดเกี่ยวกับพื้นที่

4) ความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว คือ ความสามารถในการใช้ร่างกายของตนแสดงความคิด ความรู้สึก มีทักษะทางกายที่คล่องแคล่ว แข็งแรง รวดเร็ว ยืดหยุ่น ประสาทสัมผัสไว ทำงานประดิษฐ์มีความประณีต

5) ความสามารถด้านดนตรี คือ ความสามารถทางด้านดนตรี มีความไวในเรื่องของจังหวะ ทำนอง เสียง ตลอดจนมีความเข้าใจและวิเคราะห์ดนตรี

6) ความสามารถด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล คือ ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดและเจตนาของผู้อื่น ทั้งนี้ รวมถึงรู้จักสังเกตน้ำเสียง ใบหน้า ท่าทาง มีความสามารถสูงในการรู้ถึงลักษณะต่าง ๆ ของสัมพันธภาพของมนุษย์และตอบสนองได้อย่างเหมาะสมเช่น การทำให้บุคคลหรือกลุ่มชนปฏิบัติตาม

7) ความสามารถด้านความเข้าใจตนเอง คือ ความสามารถในการรู้จักตนเอง สามารถประพฤติปฏิบัติตนได้ด้วยตนเอง รู้จักตนเองตามความเป็นจริง รู้เท่าทันอารมณ์ ความคิด ความปรารถนาของตน และรู้จักที่จะฝึกฝนตนเอง

8) ความสามารถด้านธรรมชาติ คือ การเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เข้าใจความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสามารถของตนเองที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการมนุษย์และการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เข้าใจการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงของสสาร

9) ปัญญาด้านอัตถวียนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต (Existential intelligence) เป็นสติปัญญาที่ Gardner ได้นำเสนอไว้ในปี ค.ศ.1999 ในหนังสือชื่อ Intelligence Reframed (อ้างถึงใน เยาวภา เดชะคุปต์, 2554) และสรุปว่าเป็นหัวข้อปัญญาด้านหนึ่ง ในปี ค.ศ.2004 ในหนังสือ Changing MindReframed (อ้างถึงใน เยาวภา เดชะคุปต์, 2554) คนที่มีปัญญาด้านนี้ คือ บุคคลที่มีความไวและความสามารถในการจับประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับการดำรงคงอยู่ของมนุษย์ สามารถรับรู้บทบาท และการดำรงอยู่ของตนเอง เข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญา และการตั้งคำถามเพื่อยืนยันความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองอย่างลึกซึ้ง เข้าใจความสัมพันธ์ของร่างกาย จิตใจ และความเป็นจริงบนโลก

โดยงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาเพียง 8 ด้านเท่านั้น ซึ่งในด้านที่ 9 ความสามารถด้านอัตถวียนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต (Existential intelligence) นั้นไม่อยู่ในกรอบแนวคิดของการวิจัยนี้ เพราะเด็กปฐมวัยอายุ 5 – 6 ปี ยังคงไม่เข้าใจถึงการดำรงคงอยู่ของมนุษย์และความเป็นจริงบนโลกตามพัฒนาการในช่วงวัยนี้

ด้วยความสนใจในกระแสสังคมเกี่ยวกับ “มารดาวิรุง” จึงเป็นที่กล่าวถึงปัญหาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง งานวิจัยจำนวนมากจึงมุ่งเน้นศึกษาเพื่อพยายามหาสาเหตุการเกิดมารดาวิรุงจำนวนมาก รวมไปถึงถึงวิธีการเลี้ยงดูวิรุงที่เป็นแนวทางในการป้องกันการเกิดมารดาวิรุง แต่การศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับลูกที่เกิดจากมารดาวิรุงยังไม่ได้ได้รับความสนใจมากนัก โดยเฉพาะการศึกษาเกี่ยวกับระดับพัฒนาการและความสามารถด้านต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดจากมารดาวิรุง ซึ่งมีสมมติฐานว่าพัฒนาการและความสามารถเด็กกลุ่มนี้อาจด้อยกว่าเด็กที่ไม่ได้เกิดจากมารดาวิรุง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบความสามารถของเด็กใน 8 ด้าน ตามทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligence) ระหว่างเด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี ที่เกิดจาก

มารดาวัยรุ่นที่อายุระหว่างคลอดประมาณ 15-19 ปี กับเด็กที่เกิดจากมารดาวัยผู้ใหญ่ที่มีอายุระหว่างคลอด 19 ปีขึ้นไป

นอกจากนี้การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบเจาะจงในจังหวัดกำแพงเพชร เนื่องจากการสำรวจจากสำนักงานอนามัยการเจริญพันธุ์ กระทรวงสาธารณสุข (2560) พบว่าในจังหวัดกำแพงเพชรมีการคลอดบุตรทั้งหมด 5,227 คน เป็นมารดาวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี จำนวน 1,110 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 ของมารดาทั้งหมด ซึ่งเป็นจำนวนที่สูง จึงเป็นพื้นที่ที่น่าสนใจในการทำการศึกษาวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 2 กลุ่ม คือ

1) เด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปีที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นซึ่งมีอายุขณะคลอดบุตร 15-19 ปี และปัจจุบันอาศัยอยู่ในจังหวัดกำแพงเพชร

2) เด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปีที่เกิดจากมารดาวัยผู้ใหญ่ ซึ่งมีอายุขณะคลอดบุตรมากกว่า 19 ปี และปัจจุบันอาศัยอยู่ในจังหวัดกำแพงเพชรกลุ่มนี้ใช้เป็นกลุ่มศึกษาเปรียบเทียบ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้มี 2 กลุ่ม คือ เด็กอายุ 5-6 ปี ที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นและที่เกิดจากมารดาวัยผู้ใหญ่ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกจังหวัดแบบเจาะจง คือ จังหวัดกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดหมายเลขให้กับอำเภอต่าง ๆ ทั้ง 11 อำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร และสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก ได้อำเภอขามเฒ่าบุรี

ขั้นตอนที่ 3 จากนั้นกำหนดหมายเลขให้กับตำบลต่าง ๆ ทั้ง 11 ตำบลในอำเภอขามเฒ่าบุรี แล้วนำมาสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก คือ ตำบลโค้งไผ่

ขั้นตอนที่ 4 จำนวนโรงเรียนในพื้นที่ตำบลโค้งไผ่ ประกอบด้วยโรงเรียนของรัฐบาล 3 แห่ง คือโรงเรียนชุมชนบ้านโค้งไผ่ โรงเรียนบ้านหัวรัง โรงเรียนบ้านวังโป่งพัฒนาซึ่งทั้ง 3 โรงเรียนมีโครงสร้างลักษณะเดียวกันคือเป็นโรงเรียนที่มีขนาดเล็กและเป็นโรงเรียนในสังกัดของรัฐบาลเช่นเดียวกัน ประกอบด้วยเด็กอายุ 5-6 ปีในโรงเรียนชุมชนบ้านโค้งไผ่ จำนวน 15 คน โรงเรียนบ้านหัวรัง จำนวน 16 คน โรงเรียนบ้านวังโป่งพัฒนา ปี จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 41 คน ในจำนวน 41 คนนี้ จำแนกออกเป็นกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด คือ เด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่น จำนวน 12 คน และเด็กที่เกิดจากมารดาวัยผู้ใหญ่ 29 คน

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยอ้างอิงจากแนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2) แบบทดสอบความสามารถทางพหุปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยของอาจารย์ ศรีดาวเรือง (2555) ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดของ Howard Gardner จำแนกเป็น ด้านภาษา ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านการเข้าใจธรรมชาติ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเข้าใจตนเอง ด้านดนตรี และด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว รวม 8 ฉบับ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ โดยข้อคำถามจะเป็นประโยคคำถาม ส่วนตัวเลือกจะเป็นรูปภาพ จำนวน 4 ฉบับ

มีเกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบ 0 และ 1 หมายถึง ตอบผิดให้ 0 ตอบถูกให้ 1 ได้แก่

ฉบับที่ 1	ด้านภาษา	จำนวนคำถาม 20 ข้อ
ฉบับที่ 2	ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์	จำนวนคำถาม 20 ข้อ
ฉบับที่ 3	ด้านมิติสัมพันธ์	จำนวนคำถาม 20 ข้อ
ฉบับที่ 4	ด้านการเข้าใจธรรมชาติ	จำนวนคำถาม 20 ข้อ

2. แบบทดสอบชนิดสถานการณ์ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก โดยข้อคำถามจะเป็นการกำหนดสถานการณ์มาให้และมีประโยคคำถามจะเป็นการกำหนดสถานการณ์มาให้ ส่วนตัวเลือกจะเป็นรูปภาพ จำนวน 2 ฉบับ

มีเกณฑ์การให้คะแนนเป็นระดับ 0, 1 และ 2 หมายถึง ตอบภาพที่ตรงกับความรู้สึกมากที่สุดให้ 2 คะแนน ตอบภาพที่ตรงกับความรู้สึกรองลงมา ให้ 1 คะแนน และตอบภาพที่ไม่ตรงกับความรู้สึกให้ 0 คะแนน

ฉบับที่ 5	ด้านมนุษย์สัมพันธ์	จำนวนคำถาม 15 ข้อ
ฉบับที่ 6	ด้านการเข้าใจตนเอง	จำนวนคำถาม 15 ข้อ

3. แบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 2 ฉบับ เป็นแบบทดสอบที่มีเกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบรูบรีค (Rubric score หมายถึง เครื่องมือในการให้คะแนนซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ด้านต่าง ๆ ที่ใช้พิจารณาชิ้นงานหรือการปฏิบัติ ซึ่งการให้คะแนนขึ้นอยู่กับผู้สอนหรือผู้ประเมิน) มีจำนวน 3 ระดับ คือ 1, 2 และ 3 ได้แก่

ฉบับที่ 7	ด้านดนตรี	จำนวนคำถาม 6 ข้อ
ฉบับที่ 8	ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว	จำนวนคำถาม 6 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล หรือ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและความสามารถทางพหุปัญญาของกลุ่มตัวอย่างที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นและเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นใหญ่ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

2) วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของกลุ่มตัวอย่างที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นกับเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นใหญ่ โดยการใช้สถิติ Nonparametric Statistics การทดสอบค่า Mann-Whitney U test

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเด็กปฐมวัย ดังตารางที่ 1 ทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ อายุ น้ำหนัก การประเมินการเจริญเติบโต น้ำหนักแรกเกิด และโรคประจำตัว ส่วนที่ 2 คือ ผลการวิเคราะห์ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นและเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นใหญ่ และส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย 5-6 ปี ที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นและเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นใหญ่ ดังตารางที่ 2 และ 3 ต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของเด็กปฐมวัย จำแนกตามอายุของมารดาขณะคลอด

ข้อมูลทั่วไปของเด็กปฐมวัย	เด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่น		เด็กที่เกิดจากมารดาผู้ใหญ่	
	จำนวน (N=12)	ร้อยละ (100%)	จำนวน (N=29)	ร้อยละ (100%)
น้ำหนักแรกเกิด				
ต่ำกว่า 2,500 กรัม	1	9.1	2	7.2
2,500 – 4,000 กรัม	10	90.9	26	92.8
ไม่ตอบ	1		1	
โรคประจำตัว				
ไม่มี	10	90.9	26	96.3
โรคหอบ	1	9.1	1	3.7
ไม่ตอบ	1		2	

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของเด็กปฐมวัย จำแนกตามอายุของมารดาขณะคลอด (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของเด็กปฐมวัย	เด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่น		เด็กที่เกิดจากมารดาผู้ใหญ่	
	จำนวน (N=12)	ร้อยละ (100%)	จำนวน (N=29)	ร้อยละ (100%)
เพศ				
ชาย	9	75.0	16	55.2
หญิง	3	25.0	13	44.8
อายุ				
5 ปี	5	41.7	11	37.9
6 ปี	7	58.3	18	62.1
การประเมินการเจริญเติบโต				
น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ (ต่ำกว่า 18 กิโลกรัม)	4	33.3	7	25.0
น้ำหนักตามเกณฑ์ (18–20 กิโลกรัม)	3	25.0	11	39.3
น้ำหนักเกินเกณฑ์ (ตั้งแต่ 21 กิโลกรัม)	5	41.7	10	35.7
ไม่ตอบ			1	

ตารางที่ 1 พบว่า เด็กปฐมวัยเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง และมีอายุ 6 ปีมากกว่า 5 ปี โดยส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว ด้านการประเมินการเจริญเติบโตนั้น พบว่า เด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นมีน้ำหนักเกินเกณฑ์เป็นส่วน

ใหญ่ที่ร้อยละ 41.7 แต่ในกลุ่มเด็กที่เกิดจากมารดาวัยผู้ใหญ่มีน้ำหนักตามเกณฑ์ที่ร้อยละ 39.3 ส่วนน้ำหนักแรกเกิดทั้งในกลุ่มเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นและมารดาวัยผู้ใหญ่ส่วนมากมีน้ำหนักแรกเกิดอยู่ในเกณฑ์ปกติ (2,500 กรัมขึ้นไป) พบเพียง 3 คนที่มีน้ำหนักแรกเกิดต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ (1 คนในกลุ่มเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่น และ 2 คนในกลุ่มเด็กที่เกิดจากมารดาวัยผู้ใหญ่)

2. ผลการวิเคราะห์ความสามารถทางพหุปัญญา และผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย อายุ 5 – 6 ปี ที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นกับมารดาวัยผู้ใหญ่ ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของความสามารถทางพหุปัญญารายด้านของเด็กปฐมวัย จำแนกตามอายุมารดาขณะคลอด และผลวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญา

ความสามารถทางพหุปัญญา	เด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่น			เด็กที่เกิดจากมารดาวัยผู้ใหญ่			ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ	
	จำนวน (N=12)	ร้อยละ (100%)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	จำนวน (N=29)	ร้อยละ (100%)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	Mann-Whitney U	Asmp.sig. (2 tailed)
ความสามารถด้านภาษา			10.50			11.03		
ต่ำกว่า 16 (อ่อน)	12	100.0		28	96.6		158.00	0.64
16-18 (ปานกลาง)	0	0.0		1	3.4			
19-20 (ดี)	0	0.0		0	0.0			

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของความสามารถทางพหุปัญญารายด้านของเด็กปฐมวัย จำแนกตามอายุมารดาขณะคลอด และผลวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญา (ต่อ)

ความสามารถทางพหุปัญญา	เด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่น			เด็กที่เกิดจากมารดาวัยผู้ใหญ่			ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ	
	จำนวน (N=12)	ร้อยละ (100%)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	จำนวน (N=29)	ร้อยละ (100%)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	Mann-Whitney U	Asmp.sig. (2 tailed)
ความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์			9.50			10.90		
ต่ำกว่า 15 (อ่อน)	12	100.0		29	100.0		116.00	0.09
15-17 (ปานกลาง)	0	0.0		0	0.0			
18-20 (ดี)	0	0.0		0	0.0			
ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์			9.25			8.52		
ต่ำกว่า 14 (อ่อน)	12	100.0		29	100.0		144.00	0.38
14-16 (ปานกลาง)	0	0.0		0	0.0			
17-20 (ดี)	0	0.0		0	0.0			
ความสามารถด้านการเข้าใจธรรมชาติ			7.92			7.62		
ต่ำกว่า 16 (อ่อน)	12	100.0		29	100.0		162.00	0.73
16-18 (ปานกลาง)	0	0.0		0	0.0			
19-20 (ดี)	0	0.0		0	0.0			

ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์	20.33		20.83			
ต่ำกว่า 24 (อ่อน)	10	83.4	25	86.3	157.00	0.63
24-26 (ปานกลาง)	1	8.3	1	3.4		
27-30 (ดี)	1	8.3	3	10.3		
ความสามารถ ด้านการเข้าใจตนเอง	18.08		18.41			
ต่ำกว่า 25 (อ่อน)	12	100.0	27	93.2	172.50	0.97
25-27 (ปานกลาง)	0	0.0	1	3.4		
28-30 (ดี)	0	0.0	1	3.4		

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของความสามารถทางพหุปัญญารายด้านของเด็กปฐมวัย
จำแนกตามอายุมารดาขณะคลอด และผลวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญา (ต่อ)

ความสามารถ ทางพหุปัญญา	เด็กที่เกิดจาก มารดาวัยรุ่น			เด็กที่เกิดจาก มารดาวัยผู้ใหญ่			ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ	
	จำนวน (N=12)	ร้อยละ (100%)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	จำนวน (N=29)	ร้อยละ (100%)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	Mann- Whitney U	Asmp.sig. (2 tailed)
ความสามารถด้าน ดนตรี			12.42			11.90		
ต่ำกว่า 13 (อ่อน)	7	58.3		24	82.8		153.50	0.55
13-15 (ปานกลาง)	4	33.4		4	13.8			
16-18 (ดี)	1	8.3		1	3.4			
ความสามารถด้าน ร่างกายและการ เคลื่อนไหว			14.83			14.48		
ต่ำกว่า 14 (อ่อน)	6	50.0		13	44.8		156.50	0.61
14-16(ปานกลาง)	3	25.0		14	48.3			
17-18(ดี)	3	25.0		2	6.9			

1. ด้านภาษา พบว่าเด็กทั้งสองกลุ่ม มีความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษาแตกต่างกันเล็กน้อย โดยส่วนมากมีความสามารถด้านภาษาในระดับอ่อน โดยเฉพาะกลุ่มเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นทั้งหมด 12 คน อยู่ในระดับอ่อนทั้งหมด แต่กลุ่มเด็กที่เกิดจากมารดาผู้ใหญ่ 28 คน มีความสามารถในระดับอ่อน และมีเพียง 1 คนที่มีความสามารถด้านภาษาในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน คือ 10.50 และ 11.03 ตามลำดับ เมื่อทดสอบด้วย Mann-Whitney U test พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า Mann-Whitney U test เท่ากับ 158.00 Asmp.sig. (2 tailed) เท่ากับ 0.64)

2. ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ พบว่าเด็กทั้งสองกลุ่มมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์แตกต่างกันเล็กน้อย ทั้งสองกลุ่มมีระดับความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์อยู่ในระดับอ่อน

ทุกคนโดยมีคะแนนเฉลี่ยต่างกันเพียงเล็กน้อย (9.50 และ 10.90 ตามลำดับ) เมื่อทดสอบด้วย Mann-Whitney U test พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า Mann-Whitney U test เท่ากับ 116.00Asmp.sig. (2 tailed) เท่ากับ 0.09)

3. ด้านมิติสัมพันธ์ พบว่าเด็กทั้งสองกลุ่มมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติสัมพันธ์แตกต่างกันเล็กน้อย โดยทั้งสองกลุ่มมีระดับความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ที่ระดับอ่อนทุกคน โดยมีค่าคะแนนใกล้เคียงกัน (9.25 และ 8.52 ตามลำดับ) เมื่อทดสอบด้วย Mann-Whitney U test พบว่า

ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า Mann-Whitney U test เท่ากับ 144.00Asmp.sig. (2 tailed) เท่ากับ 0.38)

4. ด้านการเข้าใจธรรมชาติ พบว่าเด็กทั้งสองกลุ่ม มีความสามารถทางพหุปัญญาด้านการเข้าใจธรรมชาติแตกต่างกันเล็กน้อย มีระดับความสามารถด้านการเข้าใจธรรมชาติที่ระดับอ่อนทุกคน โดยเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นและเด็กที่เกิดจากมารดาผู้ใหญ่ มีค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางด้านการเข้าใจธรรมชาติเท่ากับ 7.92 และ 7.62 เมื่อทดสอบด้วย Mann-Whitney U test พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า Mann-Whitney U test เท่ากับ 162.00Asmp.sig. (2 tailed) เท่ากับ 0.73)

5. ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่าเด็กทั้งสองกลุ่มมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์แตกต่างกันเล็กน้อย แต่พบสัดส่วนเด็กที่เกิดจากมารดาผู้ใหญ่มีความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ในระดับดีมากกว่าเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นเล็กน้อย เมื่อทดสอบด้วย Mann-Whitney U test พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า Mann-Whitney U test เท่ากับ 157.00Asmp.sig. (2 tailed) เท่ากับ 0.63)

6. ด้านการเข้าใจตนเอง พบว่าเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง ระดับอ่อนทั้งหมด 12 คน ส่วนกลุ่มเด็กที่เกิดจากมารดาผู้ใหญ่มีความสามารถทางพหุปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง ระดับอ่อนเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 93.2) ส่วนที่เหลือมีความสามารถในระดับปานกลางและดีเท่ากันคือ 1 คน เมื่อทดสอบด้วย Mann-Whitney U test พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า Mann-Whitney U test เท่ากับ 172.50Asmp.sig. (2 tailed) เท่ากับ 0.97)

7. ด้านดนตรี พบว่าเด็กทั้งสองกลุ่มมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรีค่อนข้างแตกต่างกัน กลุ่มเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นมีความสามารถในระดับอ่อนร้อยละ 58.3 (7 คน) ระดับปานกลางร้อยละ 33.4 (4 คน) ระดับดีร้อยละ 8.3 (1 คน) ขณะที่กลุ่มเด็กที่เกิดจากมารดาผู้ใหญ่ มีความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรีในระดับอ่อนถึงร้อยละ 82.8 (24 คน) ระดับปานกลางร้อยละ 13.8 (4 คน) และระดับดีเพียงร้อยละ 3.4 (1 คน) เมื่อทดสอบด้วย Mann-Whitney U test พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า Mann-Whitney U test เท่ากับ 153.50Asmp.sig. (2 tailed) เท่ากับ 0.55)

8. ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว พบว่าเด็กทั้งสองกลุ่มมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวแตกต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือในกลุ่มเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นมีความสามารถในระดับอ่อนร้อยละ 50.0 (6 คน) ส่วนที่เหลือกระจายอยู่ในระดับปานกลางและดีเท่า ๆ กันคือ ร้อยละ 25.0 (3 คน) ส่วนเด็กที่เกิดจากมารดาผู้ใหญ่ที่มีความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรีระดับปานกลางและระดับอ่อนในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 48.3 (14 คน) และร้อยละ 44.8 (13 คน) ตามลำดับ เมื่อทดสอบด้วย

Mann-Whitney U test พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า Mann-Whitney U test เท่ากับ 156.50Asmp.sig. (2 tailed) เท่ากับ 0.61)

สรุปได้ว่า ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กทั้งสองกลุ่มในทุกด้าน เมื่อนำมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วย Mann – Whitney U test ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า เด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นมีแนวโน้มมีพัฒนาการล่าช้าและมีความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกับเด็กที่เกิดจากมารดาผู้ใหญ่ ตามที่ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยในครั้งนี้ แต่เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบ พบว่าความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นกับเด็กที่เกิดจากมารดาใหญ่นั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

โดยเห็นได้ชัดว่าเด็กทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่มีคะแนนความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับอ่อนเกือบทั้งหมด และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติออกมาแล้วนั้นก็พบว่าเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นกับเด็กที่เกิดจากมารดาผู้ใหญ่มีความสามารถทางพหุปัญญาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ผ่านมาที่พบว่าเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นมักมีปัญหาพัฒนาการด้านต่าง ๆ เช่น ด้านร่างกาย กล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อใหญ่ หรือด้านภาษา มากกว่าเด็กที่เกิดจากมารดาผู้ใหญ่

ฉะนั้น จำเป็นต้องวิเคราะห์รายละเอียดในด้านอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อการพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาที่นอกเหนือไปจากเรื่องของ “อายุมารดาที่เป็นวัยรุ่นขณะคลอด” เช่น ปัจจัยด้านครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูหลัก สิ่งแวดล้อมและกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการรายละเอียดดังนี้

ด้านครอบครัว

ครอบครัวเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาการหรือความสามารถของเด็กทุกด้าน ซึ่งการเรียนรู้นั้นจะผ่านการเลียนแบบต่าง ๆ ของบิดา มารดา หรือผู้เลี้ยงดูหลัก ซึ่งเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดและมีปฏิสัมพันธ์ในการตอบสนองความต้องการของเด็ก ในช่วงต้นของชีวิต บิดา มารดาหรือผู้เลี้ยงดูหลักเป็นบุคคลที่สำคัญที่เด็กจะเรียนรู้การกระทำหรือตอบสนองกับสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองเคยได้รับ ตรงกับทฤษฎีเชิงสังคมของ Bandura (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2550) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้จะเกิดจากการสังเกตหรือเลียนแบบบุคคลที่เป็นต้นแบบ ซึ่งในระยะเริ่มต้นของชีวิตของเด็กปฐมวัยนั้นก็คือ บิดา มารดา หรือบุคคลใกล้ชิดนั่นเอง ก่อนที่เด็กจะเติบโตแล้วออกสู่สังคมภายนอกจึงหาบุคคลที่เป็นแบบใหม่ เช่นคุณครูหรือบุคคลที่เกิดความประทับใจ (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2550; สุนิสา แสงอนันต์, 2548) นอกจากนี้รูปแบบการเลี้ยงดูก็เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความสามารถของเด็ก รวมถึงมีผลต่อพฤติกรรมและบุคลิกภาพเมื่อเด็กโตขึ้น ซึ่งรูปแบบการเลี้ยงดูที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้เด็กมีความสามารถในการปรับตัว มีพฤติกรรมที่เหมาะสมและมีความสามารถในการกำกับตนเองให้พร้อมกับการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอเพื่อเพิ่มความสามารถของตนเองให้เหมาะสมกับวัย (ดูลยา จิตตะยโสธร, 2552; สุกัญญา ชารสินธุ์, 2555)

ระดับการศึกษา

รูปแบบการเลี้ยงดูของบิดา มารดาหรือผู้เลี้ยงดูหลักจะมีความเหมาะสมหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะความรู้ความเข้าใจต่อพัฒนาการและความสามารถที่เหมาะสมกับเด็ก ดังนั้น ระดับการศึกษาของบิดา มารดาหรือผู้เลี้ยงดูหลักจึงมีความสำคัญต่อการเลี้ยงดูเด็กเช่นกัน ซึ่งในกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของผู้เลี้ยงดูหลักทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่มีผู้เลี้ยงดูหลักคนใดเลยที่จบชั้นปริญญาตรี ซึ่งเมื่อมาวิเคราะห์คะแนนความสามารถทางพุทธิปัญญาของเด็กปฐมวัยของทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับปิยะธิดา ขจรชัยกุล (2557) พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับตรีและโท มีรูปแบบการเลี้ยงดูที่ดีกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา และการศึกษาของสุธรรม นันทมงคลชัย, ศิริกุล อิศรานุรักษ์, และดวงพร แก้วศิริ (2546) ระบุว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูจากมารดาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา มีพัฒนาการสูงกว่าเด็กที่มีมารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าหรือเทียบเท่าประถมศึกษา 2.2 เท่า

อาชีพและรายได้

อาชีพและรายได้ของบิดา มารดา หรือผู้เลี้ยงดูหลักอาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการและความสามารถของเด็กเช่นกัน ในงานวิจัยนี้ทั้งเด็กกลุ่มที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นกับมารดาผู้ใหญ่ล้วนมีเศรษฐกิจฐานะทางสังคมที่คล้ายคลึงกัน โดยส่วนใหญ่บิดา มารดาหรือผู้เลี้ยงดูหลักโดยส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างและทำนา รวมถึงผู้ที่ไม่มีงานทำอีกด้วย อาชีพของบิดา มารดาหรือผู้เลี้ยงดูหลักนั้นยังมีความสัมพันธ์กับระดับของรายได้และเศรษฐกิจฐานะทางสังคมเช่นกัน เนื่องจากรายได้ที่ต่างกันจะมีผลต่อความเป็นอยู่ในครอบครัวและสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก และมีความกดดันที่ต่างกัน จึงเป็นผลให้มีลักษณะการเลี้ยงดูเด็กที่ต่างกัน เช่น ครอบครัวที่มีรายได้น้อยต้องเผชิญกับความยากจน จำกัดรายจ่ายและทรัพยากรในครอบครัว บิดามารดาจึงมีแนวโน้มที่จะใช้วิธีการเลี้ยงดูด้วยการบังคับให้เด็กทำตามกฎกติกาของบิดามารดา เมื่อผิดจะใช้วิธีการลงโทษทางร่างกายและไม่มีควมสม่ำเสมอในการสั่งสอนเด็ก (Berns, 2007 อ้างถึงใน สุภิญญา ชารสินธุ์, 2555) แต่ถ้าครอบครัวที่มีฐานะทางการเงินดีไม่มีความกังวลที่จะต้องจำกัดรายจ่ายของครอบครัวมากนักจึงไม่มีความกังวลในการที่จะเลี้ยงดูและส่งเสริมเด็ก และมีความพร้อมในการจัดหาอุปกรณ์สื่อต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาความสามารถของเด็กได้มากกว่าครอบครัวที่มีเศรษฐกิจทางการเงินไม่ดี (กานดา ณ ถลาง, 2511)

สภาพแวดล้อม

ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคมก็มีส่วนในการส่งเสริมพัฒนาการความสามารถทางพุทธิปัญญาเช่นกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นพบว่าในการวิจัยครั้งนี้เด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นและมารดาผู้ใหญ่มีความสามารถทางพุทธิปัญญาที่ไม่แตกต่างกัน และเมื่อดูบริบททางด้านสังคมก็จะพบว่าเด็กทั้งสองกลุ่มนั้นมีสภาพแวดล้อมและสังคมที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Scarr และ Weinberg (1976 อ้างถึงใน ศรีเรือน แก้วกังวล, 2550) ที่พบว่าเด็กในกลุ่มอายุเดียวกันที่บิดามารดาเป็นกรรมกร เมื่อคนชั้นกลางฐานะดี นำไปเลี้ยงดูในสภาพแวดล้อมที่ดีกว่าจะมีความสามารถทางการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นมากกว่าเด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมเดิม เช่นเดียวกับ อารี สันหลวี (2535) ที่ระบุว่า องค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมก็มีส่วนในการส่งเสริมพัฒนาการ เช่น ถ้าอาศัยในห้องที่มีหน้าต่าง อาจจะได้รับพัฒนาการทางด้านร่างกายมากกว่าอาศัยอยู่ในคอนโดมิเนียม

กิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญา

ในการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กนั้นสามารถทำได้โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญา จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าเด็กจะมีการพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาให้สูงขึ้นได้จากการได้ลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะด้านต่าง ๆ ได้ดีขึ้น เช่น ด้านภาษา ได้สื่อสารโต้ตอบผู้อื่น แสดงความคิดเห็น และสื่อความหมายให้ผู้อื่นได้เข้าใจ ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ เด็กได้คาดคะเนจำนวนสิ่งของ เปรียบเทียบและจัดหมวดหมู่สิ่งของ รู้จักใช้เหตุผลและมีความสามารถในการแก้ปัญหา ด้านมิติสัมพันธ์ ได้เรียนรู้รูปร่างลักษณะของสิ่งต่าง ๆ รวมถึงเรียนรู้การบอกตำแหน่งที่ตั้งและทิศทางของสิ่งต่าง ๆ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว เด็ก ๆ ได้เคลื่อนไหวร่างกาย ใช้กล้ามเนื้อทุกส่วนให้ประสานสัมพันธ์กันระหว่างที่ทำการกิจกรรม ด้านดนตรีสนุกกับการร้องเพลง เคาะจังหวะและเคลื่อนไหวร่างกายไปพร้อมกับจังหวะของเพลง ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคลก็ทำการกิจกรรมร่วมกับเพื่อนช่วยเหลือกัน ปฏิบัติตามข้อตกลง ผลัดกันเป็นผู้นำ ผู้ตาม ด้านความเข้าใจตนเอง เด็กได้มีพื้นที่แสดงออกอย่างเต็มที่จนเกิดความมั่นใจ โดยเด็กจะทำงานอย่างมีเป้าหมายมากขึ้น ด้านการเข้าใจธรรมชาติ เด็กได้เรียนรู้จักการเจริญเติบโตของพืช สัตว์ เด็กเข้าใจความเปลี่ยนแปลงและรู้จักบำรุงรักษามากขึ้น (อัญชญา เถาว์ชาลี, 2553; ภรภัทร นิยมชัย, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับ เยาวภา เดชะคุปต์ (2554) ที่ระบุว่า ความสามารถทางพหุปัญญาจะพัฒนาขึ้นได้ ถ้ามีการให้กำลังใจ ได้รับการฝึกฝน มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) เพื่อส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาทางโรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่สอดแทรกการฝึกใช้ความสามารถทางพหุปัญญาให้แก่เด็กผ่านบทเรียนต่าง ๆ หรือการจัดมุมประสบการณ์ที่เน้นการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้าน เช่น มุมหนังสือนิทาน มุมบล็อก มุมเกมการศึกษา มุมเครื่องดนตรี มุมศิลปะ มุมครัว มุมบทบาทสมมติ เป็นต้น เพื่อให้เด็กได้เข้าไปทำกิจกรรมผ่านการเล่นและยังได้พัฒนาความสามารถทางพหุปัญญา โดยที่เด็กไม่ได้รู้สึกตึงเครียดจากการเรียน

2) จากที่การศึกษานี้ พบว่า เด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นส่วนใหญ่มีความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้านอยู่ในระดับอ่อน แต่ก็มีบางด้านที่อยู่ในระดับปานกลางและระดับดี แสดงให้เห็นว่าเด็กกลุ่มนี้ก็มีความสามารถทางพหุปัญญาที่หลากหลาย บางด้านดี บางด้านไม่ดี เช่นเดียวกับเด็กที่เกิดจากมารดาวัยอื่น การประเมินความสามารถทางพหุปัญญาจึงเป็นเครื่องมือที่ดีที่จะช่วยให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับเด็กได้ทราบและเข้าใจในความสามารถทางพหุปัญญาที่หลากหลายของเด็กแต่ละคน ดังนั้น โรงเรียนซึ่งเป็นที่ตั้งที่ต้องมีการประเมินเพื่อติดตามพัฒนาการของเด็กอยู่แล้วควรทำการประเมินความสามารถทางพหุปัญญาควบคู่กับการประเมินพัฒนาการในแบบอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบถึงพัฒนาการและความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กได้ละเอียดและชัดเจนมากขึ้น

3) หลังจากโรงเรียนทำการประเมินความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กแล้ว ควรส่งต่อผลการประเมินความสามารถทางพหุปัญญาให้แก่ผู้ปกครอง และการจัดอบรมให้ความรู้การส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญากับผู้ปกครองเด็ก โดยเฉพาะในครอบครัวของเด็กที่มารดาเป็นวัยรุ่นซึ่งอาจมีข้อจำกัดในเรื่องของการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กมากกว่ามารดาวัยอื่น ๆ

4) ในกรณีที่เด็กมีความสามารถทางพหุปัญญาไม่สมวัยด้านใดด้านหนึ่ง ทางโรงเรียนและทางบ้าน ควรร่วมมือกันส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กด้วยกิจกรรมที่ทำได้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาเด็กอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตัวอย่างกิจกรรม ได้แก่ การให้เด็กเล่นเครื่องเล่นที่ใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ เช่น เครื่องเล่นปีนป่าย การเดินทรงตัว การเล่นนิทาน การช่วยเหลืองานบ้านแบบง่าย ๆ เป็นต้น

5) หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรสนับสนุนให้จัดกิจกรรมหรือจัดอบรมเรื่องการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาให้แก่ครอบครัวมารดาวัยรุ่นและมารดาผู้ใหญ่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ถึงแม้ว่าการวิจัยครั้งนี้จะพบว่าเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นมีความสามารถทางพหุปัญญาไม่แตกต่างจากเด็กที่เกิดจากมารดาผู้ใหญ่ แต่ก็พบว่าเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นส่วนใหญ่มีความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับอ่อนทุกด้าน ดังนั้นการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรเป็นการศึกษาเชิงสาเหตุ ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบถึงเหตุปัจจัยที่แท้จริงที่มีผลต่อความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่น อันจะช่วยให้ได้แนวทางการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กกลุ่มนี้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2) การทดสอบความสามารถทางพหุปัญญาในเด็กปฐมวัยควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและสถานที่ในการทดสอบ ควรใช้สถานที่ที่ไม่มีสิ่งรบกวนต่อสมาธิในการทดสอบเด็ก เพราะสิ่งเหล่านี้มีผลต่อความสนใจของเด็กและส่งผลกระทบต่อความคลาดเคลื่อนในผลการทดสอบได้

3) การใช้แบบทดสอบความสามารถทางพหุปัญญา ที่มีจำนวนข้อทดสอบมากและใช้เวลานานในการทดสอบ ที่อาจทำให้เด็กเบื่อและเหนื่อยได้ อาจส่งผลกระทบต่อผลคะแนนและความถูกต้อง ควรแบ่งการทดสอบเป็นช่วง ๆ และพักเบรกหรือมีกิจกรรมอื่น ๆ มาผ่อนคลายระหว่างการทดสอบจะช่วยลดความเหนื่อยล้าของเด็ก และมีความถูกต้องของผลการทดสอบ

บรรณานุกรม

- กองทุนประชากร แห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย (2560). *แม่วัยใส ความท้าทายการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ดุลยา จิตตะยโสธร. (2552, ตุลาคม-ธันวาคม). รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู:แนวคิดของ Diana Baumrind. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*, 29 (4), 173-187.
- นิธิรัตน์ บุญตานนท์ และ ภััสสราน นรารักษ์. (2555, กุมภาพันธ์). หยุด!!! การตั้งครรภ์วัยรุ่น เรื่องยากที่ต้องช่วยกัน. *เพื่อนสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5*, 6(2), 1-8.
- นิตยา คชภักดี. (2543). *ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิ-5 ปี*. กรุงเทพฯ: สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- บุญฤทธิ์ สุจริต. (2557). *การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : นโยบาย แนวทางการดำเนินงาน และติดตามประเมินผล* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- ปิยะธิดา ขจรชัยกุล. (2557). *การพัฒนากระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เด็กปฐมวัยในครอบครัว* (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ: ศูนย์คุณธรรมองค์การมหาชน.
- ภรภัทร นิยมชัย. (2553). *การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มุกดา ศรียงค์. (2548). *จิตวิทยาทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แมค.
- (2554). *พหุปัญญามองคุณค่าทุกความต่าง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สาราเด็ก.
- ระพีพิชญ์ กาญจนาคม. (2549). *การศึกษาการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กวัย 1-2 ปีที่คลอดจากมารดาวัยรุ่นที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาการวิจัย วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2550). *จิตวิทยาเด็กที่มีลักษณะพิเศษ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- สุกัญญา ฆารสินธุ์. (2555). *รูปแบบการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ของปู่/ย่า/ตา/ยาย ที่บริโภคสุราและไม่บริโภคสุรา ในอำเภอแห่งหนึ่ง จังหวัดขอนแก่น (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุธรรม นันทมงคลชัย, ศิริกุล อิศรานุรักษ์, ดวงพร แก้วศิริ. (2546). *ปัจจัยด้านครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยในพื้นที่ 4 จังหวัด ของประเทศไทย*. ในการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 41 (น.3-10). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุนิสา แสงอนันต์. (2548). *การใช้ตัวแบบจากการเล่านิทานเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภวรรณ เจตวงศ์ และคณะ. (2557). *การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2555). *สภาวะการมีบุตรของวัยรุ่นไทย พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์. (2560). *สถิติการคลอดของแม่วัยรุ่น ประเทศไทย ปีพ.ศ. 2558*. นนทบุรี: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข.
- อัญชณา เถาว์ชาลี. (2553). *การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุม(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อาจารย์ ศรีดาวเรือง. (2555). *การพัฒนาเครื่องมือวัดความสามารถทางพหุปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- อารี สันทรวี. (2535). *พหุปัญญาประยุกต์*. กรุงเทพฯ: สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก.
- อุมาพร เทียมทัต. (2550). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบการเรียนรู้กับพหุปัญญาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.